

من خهون دامنه گير سيني

شيعر

تايبەت پېشكەشە بە:
رۆحە پەشمەكپپەكەى "حاجى ئاسكۆل"ى داىكم و "ئەكرەمى
عەلى نەجار"ى برام، كە مخابن نەمتوانى گۆلى دواھەناسەى
ھىچپان بۆن بكەم.

من خهون دامنه گیر سینئ

شاعر

به‌رزان هه‌ستیار

ده‌زگای چاپ و بلا‌و‌کردنه‌وهی ناراس
هه‌ولیر - هه‌ریمی کوردستانی عیراق

هه‌موو مافئك هاتوووته پاراستن ©
دهزگای چاپ و بلاوكردنه‌وهی ئاراس
شه‌قامی گولان - هه‌ولیر
هه‌ریمی كوردستانی عێراق
هه‌گبه‌ی ئه‌لیكترۆنی aras@araspres.com
وارگه‌ی ئینتەرنێت www.araspres.com
دهزگای ئاراس له ٢٨ تشرین (٢) ١٩٩٨ هاتوووته دامه‌زران

به‌رزان هه‌ستیار
من خه‌ون دامنه‌گیر سینی - شیعەر
کتیبه‌ی ئاراس ژماره: ١٣٣٣
چاپی یه‌که‌م ٢٠١٢
تیرێژ: ٦٠٠ دانه
چاپخانه‌ی ئاراس - هه‌ولیر
ژماره‌ی سپاردن له به‌ریوه‌به‌رایه‌تیی گشتیی کتێبخانه‌ گشتیه‌کان ٣٤٥ - ٢٠١٢
نه‌خشاندنی ناوه‌وه: رۆشنا ره‌شاد
رازاندنه‌وه‌ی به‌رگ: ئاراس ئه‌کره‌م
هه‌له‌گری: شێرزاد فه‌قی ئیسماعیل. تریسکه ئه‌حمه‌د

ژپنك:

ژماره‌ی پێوانه‌یی ناوده‌وله‌تیی کتێب

ISBN: 978-9933-488-04-8

**كه ئۇچمەۋە بەقەد خەمىكى نۇي ئۇبىم،
ھىندەي شادىيەكى دىرىن**

مايس و حوزەيرانى ۲۰۱۰

كۆلن

ۋەك شىتتىكى پەراگەندە، رېم ئەكەۋىتەۋە نىشتمان

بەر لەھەر شتىك،

بە ئەسپايى، تەقەيەك،

كە ھەر تەنھا گۆيەكانى بېدەنگىي بىبىستن

لە دەرگاي مەرقەدىك ھەلئەسىنم

(مهدهد، "پيرمه نسور" سه حابه‌ی کييار)،
ئه زانم، ئه وهنده به فري خه مساردی له رۆحتا کړيويه نه کردووه
پهنگ و پرووی ئه م کورپه چنگ و په‌ل خولأوييهت
له زاكيره‌تا ته‌م لئى نيشتبئيت،
بروا ناکه‌م باخى شووشه‌به‌ندی سنگيشت،
خونچه‌دلئیکی وای تيا شين بووييت
به نهرمه باى له ده‌رگادانى ئه‌مشه‌وم نه‌کريته‌وه
مه‌دهد "پيرمه‌نسور"، به رۆحئیکی شكاووه،
شكاوتر له دلّه كريستالئيبه‌كه‌ی "سليمانى"
وهك مندالى، چه‌توون ئه‌بمه‌وه و
هينده دره‌ختى حه‌وشه‌كه‌ت ئه‌ته‌كئيم
سه‌راپا گه‌رېك، په‌مه‌یى بچئته‌وه له ئه‌رخه‌واندا
ته‌مه‌نم، سه‌رتاسه‌ر ئال داگه‌رئى له عه‌جوولييدا

به يانییش، بهر له وهی ژنانی په شپوښ و
کچانی بهخت گریډراو، بین بو نزا
من پروخسه تئخوازم و
به دوو گیرفانی سه ریژ له ئه رخه وان و
دوو دهستی پر بوئی بخورده وه خوځم ئه که مه وه به مالدا
یه که م جارمه له ده رگای هه وشه وه
به نه غمه یه کی بزوانه وه بانگی دایکم نه که م
یه که م جارمه بو نه عله کانی نه گه رپم
چه نده سه خته که له سه فه ریځ دپیته وه
چاوه ری نه بیت
دایکت به نه رمه په وتیکه وه ده رکه ویت و
بتخاته بهر پرژه پرژی زه رده خه نه یه کی خوئی

لەم سەفەرە بىي وادە و

سەردانە پىر پەنگەمدا

خەون بەو ساتەو ناپىنم، منى مېروولە

دەنكىك گولەبەرۆژە، گەرەتر لە خۆم،

قورستر لە كېشم، راکېشمە ناو مالىكەم و

بو زستانى،

بو زمەنى قات وقرى و گرانى،

بە دزىي دراوسى برسپىيەكانمەو

لە كەلەگىيەكەى پشتهو هەلى بگرم؛

حەوسەلەى ئەو شىم نىيە خەون بەو نيوەرۆيانەو بىينم

سىلەى كۆلانم لە كچىك ئەگرت و

ئارەقە و عىشقم پىكەو لى ئەچۆرا،

ئەچمەۋە بەر خۆرەتاۋى خەيالى داىكم و
خۆم فېنك فېنك ئەكەمەۋە بە پېكەنېنە ماندوۋەكەى،
ئەچمە ژېر نىسى خەمە چاۋكزەكانى "عەلى نەجار"ى باۋكەمەۋە و
خۆم گەرم گەرم دادېنم بە شەمالى نوكتە جېماۋەكانى و
نىگەرانىيەكانى بۇ خۆم راقە ئەكەمەۋە.
نىگەرانىيە بېستنى دەستېرېژىكى لە ناكاو و
دەنگى سەيارەى ئىسعاف و
ھاتنەۋەى درەنگانى ئىۋارانى كورەكانى،
نىگەرانىيە كىشانى ئەستېرەيەكى شەۋانى ھاۋىن و
خوئندى ناۋەختى كەلەشېرېك،
ئەچمەۋە خۆم بدەمەۋە دەست لرفەۋ شەپۇلى زەرياي نىگەرانىيەۋە
ئەۋ ھەموۋ باۋكە سەير و جوانانەى،

گرمه‌ی هه‌وری دله‌پاوكی و خورپه‌ی هه‌والی بالشكین
خوینی ئه‌بردن به ئاسماندا
نهك گولله
بیری ئه‌و هه‌موو پیکه‌نینه، دوو بالی زیوینم پی ئه‌به‌خشن
که له‌گه‌ل گریاندا یهك دیواری باریکیان بهین بوو،
ئه‌و گۆرانپیانه‌ی له‌گه‌ل زیماردا
به هه‌ردووکیان چه‌تریکی شکاو جیی سه‌ری کردبوونه‌وه و
یهك که‌مان ئه‌یژهنین،
ئه‌و عیشقانه‌ی له‌ مالی فیراقتا
هۆده‌یه‌کی نسرمیان گرتبوو به کری و
له‌گه‌ل خه‌زاندایه‌ ژیر یهك لیفه‌دا ئه‌خه‌وتن و
ره‌وه‌یه‌ك عاشقی بی قالانتاینیان ئه‌خسته‌وه،

چيرۆكى ئەو قارەمانانە ئەخوينمەۋە
كە يادەۋەرييان ھىندە تالان كراۋە
بە قەدەر شاھتەمانىكى ماۋەتەۋە بۇ خۇيان
بە دەم كىشانى بۇندارتىن جگەرەۋە،
لەگەل ئەۋ ھەرزەكارانەدا ئەچمە پىياسەى ئىۋاران،
كە شەۋانە، بە يادى مەعشوقەكانيانەۋە
سەۋز ئەچنەۋە لە ھەريزى شىعردا و
بە رۇژىش ھەلۋەداى بىبىنەۋەى بىستىك سىبەرن.
نېرگىزى برىنى يەكتىرى تىيا بۇن كەن و نايدۇزىنەۋە.
ئەم سەفەرە ئەمباتەۋە بەر مەرقەدى كۇنتىن مەينەت و
سەر بانىزەى تازەترىن كۆست.
لەۋە ئەچى بۇ ئەم سەفەرە شتىك پەلكىشى كىردىم

له سيفه تي ئا،
له مالباتي خو،
دهنا وا رهنگم نه ته پيري و
بوئي ئاورپشيني دمه و عهسري هاوينا نم لي نه هات.
گه لو، داخوا بهم جوو ته پيلاوه شپهي عومره وه
تا كويي كه زي روو ته لهي خاكه ساري بر كه م،
ليوم بگاته وه ئاونگي سهر كام په لكه گيا، بو ته رپوونه وه؟
گه لو، ئاخو دواهمين ئالام، له بان كام ته پوكه دا هه لكه م.
ئالايه ك له په شمه ك.

ئالای تەسلیمبونم بە چەتە سەرگەردانەکەى ژيان،
يان لە کویدا،
وەك غەریبترین ئینسانی سەر ئەم ئەستێرە خویناوییه،
بى جوولە راکشیم، گەلو؟

دووکەرتبوون

ئابى ۲۰۰۹

كۆلن

له خوداوهند دلرەقترم بۆ سزا،
له خوداوهند مېهرەبانترم بۆ بەخشين

له "قابيل" درندهترم بۆ تاوان
له "قابيل" بى براترم بۆ پرسە

له ئاسمان چاوقايمترم بۆ بروسكە
له ئاسمان دلسافترم بۆ سامال

له ژيان ناشرينترم بۆ ئازار،
له ژيان رازاوتترم بۆ ئەوين

لە مردن بە پەلەترم بۆ زېمار
لە مردن ھېمىنترم بۆ ئارامى

لە بىابان تىنووترم بۆ بارانىك
لە بىابان بى منەتترم بۆ ھەتاو

لە مندال دىناسكترم بۆ گريان
لە مندال سادەترم بۆ پىكەنين

لە پووبار بە خووپترم بۆ پزان
لە پووبار ھيوپترم بۆ پشوو

لە خەيال بى سنوورترم بۇ فرين
لە خەيال ئاسانترم بۇ دەستەمۆ بوون

لە پايز بى دەسەلاتترم بۇ وەريين
لە پايز ئالتوونىترم بۇ درەوشانەوہ

لە بەرد پەقترم بۆ وردبوون
لە بەرد بى جۆلەترم بۆ ھەنگاو

لە سەربازى ھەلاتوو ترسنۆكترم بۆ جەنگ
لە سەربازى ھەلاتوو قايمتر، داوینى ژيانم گرتوو

* زيمان: ئەو شيوەنەيە، كە بۆ مردوو ئەكریت.

نیشتمانیك، مات وهكو خوم

كانوونی دووهمی ۲۰۰۹

كۆلن

بیرکردنه وه له نیشتمان

چزووی ئەو دوویشکه بی ئومیدیه

له ناو کلیلهی ئاگردا

له سه‌ری خۆی ئەچه‌قیییت،

بیرکردنه وه له نیشتمان

په‌نجه‌خستنه ناو قژی شوخه‌ژنیکه وه

له‌به‌ر تریفه‌ی مانگه‌شه‌ویکی هاویندا،

بیرکردنه وه له نیشتمان

ژه‌هریکه له ماچی یار شیرینتر و

کۆ شه‌کریکه له فیراق تالتر

من وهك مندالْيِك،

چۆن بېر له هاتنى يەكەم رۆژى جەژن ئەكاتەو

بېر له نىشتمان ئەكەمەو

بېر لەو شەپانەش ئەكەمەو بە يەكمان فرۆشت،

ئەو "داو"نەى بە ناوى عىشقەو

لەسەر بەفرى "رپا" بۆ يەكمان دانا

ئەو بوختانانەى بە بيانوى ناپاكيەو بۆ يەكمان كرد

ئەو "مىن"نەى لە لارپىدا بۆ يەكترىمان چاند

"مىن"ى عىشق و خيانەت و

گومرېبوون و

"مىن"ى ھەموو شتېك، ھەموو

لەو تى ئەگەم نووستن ، مردنیکە کاتى،
بەلام بىرکردنەو لە نىشتمان، زىندەگانىيەكە ھەمىشەيى و
مردنیکە، نا كۆتا
نىشتمان، بە دلىكى پاك و
بە ھەموو تەنەكە خۆلە ژەنگاوييەكانىيەو
پىياسەي كەنارى "راين" م لەگەلدا دەكات و
بە ريزيك "مەنھۆل" ى شكاوہو
لەگەلما خوى ئەكات بە كلىسا زەبەلاحەكەي "دوم" دا و
بە شەقامە پرتاسە و چالەكانىيەو
قۆل ئەكات بە قۆلما و
بە سوپەر ماركىتەكاندا فرکەمان دىت
بە رانك و چۆغەيەكى شپوہ
پيش من خوى ئەكات بە بارپىكى قەرەبالغدا و

به و نیوه زمانییی خۆیه وه
داوای دوو "بیره" بو ههردوو کمان ئەکات
چهند جوانه نیشتمان،
بی ئەوهی ئارایش بکات،
له گه‌لما دیته ئاههنگ و
سه‌ما ئەکات و گۆرانیش ئەلێت،
له ناکه‌سه‌به‌چه‌یی کورپه‌کانی نه‌بیت،
شهرم له سادیه‌یی خۆی و
له بیکه‌سی خۆی و
له نابووتیی خۆی ناکات.
له وه‌ته‌ی هه‌یه نیشتمان،
وه‌کو دایکم
هه‌ر خه‌ریکی منداڵ بوون و

گسکدان و
قاپ شۆرین و
جل شتن و
میوان بهرئ کرده،
وهك نه نکیشم
دهسته کانی ئەله رزن و
چاوانی کز،
له ناوهندی شه قامیکی قه رهبالغدا
هۆرپی ماشینه کان کاسی ده کهن و
کهس نییه بیگه یه نیتته سه ر شوسته که

نىشتىمانە بى دەرگاگەم،
نىشتىمانە بەرەللاگەم،
نىشتىمانە فرىشتەگەم،
نىشتىمانە نورانىيەگەم،
ھەموو پۇژىك ئەيىبەنە بەر دەروازەكەى بەھەشت و
ناشەيلىن بچىتە ژوورى،
پۇژ نىيە نەيگەيەننە بەر قاپىي دۆزەخ و
سوتانى خۇي پىشان نەدەن
نىشتىمانە وەحشىيەگەم، ئەلف و بى جيا ناكاتەو و
ئەدرىسى خۇي لەبەر نىيە،
ھەموو پۇژىك لە كۆلانەكەى خۇشماندا ون ئەبىت و
ئەبىت دراوسى خويپىيەكان بىھىننەو و

حیکمه ته کانی شه ویک

ئابى ۲۰۰۹
کۆلن

خه نجهر، ئەگەر شهرمى له خوین بکردایه
له کالاندا، ئەبوو ژهنگ بیخوات

شهو، له پووخوشی پۆژ و
پۆژ، له ویقاری شهو بگهشتایه،
ههردووکیان له ژیر بالی یهکدا ئەخهوتن

خوداوهند سهرى له کبریائی شهیتان دهربکردایه
نهدهره نجاندا

گەر، وەك ئەو كچانەى لە بېريان كردم، خۆم بناسىايە
نە لىيان زوير ئەبووم و
نە گازندەم لى ئەكردن

مردن بيزانىايە لە ئاستيدا هينده قرچۆكم
بىزى نە دەهات، توخنم كهوئت

سەگ، بۆنى بكردایە
لەگەل ئينساندا هەلى نەئەكرد

دايكم مرد و من لای نەبووم
بە ئيزرائيل بلنم، هئواش

ئەم مەخلووقە لە جنسى پەشمەكە، پەشمەك
وازی لى بېنە خوڭى دەبېتەو بە شەكر

سەرم لە شتېك دەرناچېت
بوچى كە مەست دەبم
خەو بە خوداوندەو دەبېنم؟

هەموو پوژنېك،
پياوھتېم، شەرمەزارى لای ژنېكم دەكات،
ژنېك، تامى ماچى نەكردبېت و
لە پرووتبەونەو بەتەرسېت

زەوى، بەو پان و پۆرپەو
كلووه بەفرىك بە مەرەكەبى سېلى دەنوسىت و
ناتوانىت پىيى بلىت وا مەكە

شەر، بگاتە سەر خانووەكانى مندالىشمان
سىبەرى دلىك ئەدۆزمەو
چاوەرپى خورپەيەكى خوشى تيا بكم

لە من ئەچىت،
ئاو، لە بى رەنگىدا

لەو ئەچم
ئاو، لە بى تاميدا

سوور بىزانىت نايەت،
چاوەرپى يار بکە، زەرەر ناکەيت

مادام فىرى چاويلکە بووم
ئەبىت وردتر لەو بروانم

خۆر، سپىدان خۆى بە ئاگا دىت
سوپاسى بىدارىى کەس ناکات

کە مردم، قاتەکەم بکەنە بەرى داھۆلىک

شەۋىكە شەبەنگ ، شەۋىكە دەيجوور

حوزەيرانى ۲۰۰۹

كۆلن

شەۋىكە، پۆشنايىي تيا سولتانه

ئەو شەۋەي ژنىكى تەنيا

پياۋيڭ بە ھەموو وجوديەۋە ئەدزىت و

لە پىخەفەكەيدا، دايئەمالىت لە غروور

شەۋىكە، لە رۆژى نيۋەرۆ پروناكتر

كە پياۋيڭ ۋەك مندال.

بى ئەۋەي شەرم لە رۆندكى خۆي بكات

لە دامپن كپوي غروورى ژنىكدا،

لە پرمەى گرياندا ون دەبىت و
دەبىتە تۆزى بەر رەشەبا

شەوئىكە، كەژەكان منال دەبنەو،
كە عىشقئىك، يەكەم ماچ ، بە قەيرە كچئىك و
پىاوئىكى شەرمەن و ترسنوك دەبەخشىت

شەوئىكە، مندالان بو يارى دەرژئىنە كۆلان،
ئەو شەوئى ئەفرەتئىك بە رووتى
گلىنەى شارئىكى كوت و كوئىر ئەكاتە چراخان

شەوئىكە، خوداوەند چاوى لە ئاستى
ئەو ماچە حەرامەش دادەخات

که ژنيک دديداته پياويکي به عيشق نوراني
ئەو شهوہی، که به تو دەلیم "نا" و لال دەبم

شهویکه، له نیوان ئیمان و کفر دا
چ هیلیک نامینیت،
ئەو شهوہی، ناپه پزیم وهلامی
سلأوی ژنيکی گوناھکار بدهمه وه

شهویکه، که به فر داده کات
چیاکان رهش ئەبن
ئەو شهوہی، په یامیک ناگاته شوینی خوئی
به ماتهم نووسرابیت

شەۋيگە، نە، مانگ فرىيى داگىرسان دەكەۋىت و
نە، شىعر جوولەيەك لە گيانىدا دەمىننىت،
ئەو شەۋەي، ژنىكى گرمۆلەي
ژىر كەپرى بى ساپەي " رابوردوۋ " ى،
ديوانىك موتالا دەكات و
چراۋگى دىرىك نادۇزىتەۋە،
ھەتاكو بەيانى.
بەرامبەر حوزنى خۇي ھەلى كات

شەوئىكە، ۋەك زەرفى دېراۋ و
كاغەزى توورېدراۋ
بارەشېك فرسەتم لى دىننېت و
ئەمبات بە ئاسماندا
ئەو شەۋەى، تۆ ديار نېت،
ئەو شەۋەى، تۆ لېرە و
منى رەۋەندېش،

كەس شوين و ديارم نازاننېت

يانزه فرين به بائيك

۱

ئۆكتۆبەرى ۲۰۰۹

كۆلن

لەسەر سىلەى كۆلانەكە

تا بىرىتم لى ئەبرى چاۋەرى ئەكەم

كە ھاتىش، ھىچ نالىم،

چەند خوشە ئەو ھىچ نەوتنە

سبەينىش وا ئەكەم،

بۆ ئەۋەى تا مردن

خالى نەبمەۋە لە قسە

۲

چاۋەرى ئەكەم رۆژ بىتەۋە،

چاۋەرى ئەكەم شەۋ دابىت،

پوڙ، بوئەوهی چاوه‌پیی شەوی تیا بکەم
شەو، بوئەوهی، دیسان چاوه‌پیی بم بەرچاوم رووناک بیته‌وه

۳

کە بەفر ئەمکاتە داھۆلئیکی سپی،
چاوه‌پیی رەشبوونەوه ئەکەم،
کە ھەتاویش رووتم ئەکاتەوه وەک منداڵ،
چاوه‌پیم پرووشە بیته‌وه دیدەنیم

۴

بەفر، رەش رەشە
ئەوهی بە سپی ئەیبینیت
بوئەوهیە رووخساری خۆی بێرنەکەوئتەوه

۵

چەند جوانە کە ون بوویت
شارە و شار، ئاسمانە و ئاسمان
عیشق سوڤراخت بکات

35

چەند خۆشبەختىيە كە نووستىت
دەنگى بالى كەنارىيەك
يان بارىنى تەكە ئاۋنگىك بە ئاگات بېنىت،
لە مېژە ئەو شتانەمان بېرچوۋەتەۋە

۶

ۋا ئەكەم كورانى ھەرزەكار رېقيان لېم بېتەۋە
چاۋ لە دەنكەكانيان دائەگرم،
بۆ ئەۋەى وردتر عىشق بكن،
غىرە ناۋ جەرگيان بخوات

۷

بەلاى مەيدانى بى ئىشەكاندا نەپۇم و
توانجىك ئەگرمە عىشق،
ئەۋەى لەسەرى ھاتە دەنگ،
جوانمەردە و
لەگەل خۇم ئەيىمە سەر كارى

۸

به پرتاو خوّم ئەكەم به يەكئێك له دەروازەكانى بەهەشتا
ببوورن بوّ ئەوديو هاتووم
به پهله دەرگایهكى دۆزهخ ئەترازینم
ببوورن رېم لى تێك چوو
زرم زرم، وتم رېم هەلەكردوو، بیکەنەوه، ئاخر

۹

هەر به یادی هەرزەكارى
شوین كچێك كهوتووم و پێى ئەلیم
ئەو نامەیهى لى وەرگره
ئەوه سەرهى دەیهى جارە ئەینوسم و
خۆشم سەرى لى دەرناكەم
بیخوینەوه و هەرچییهكى لى تیگەشتى
له پىشتى كاغەزەكهوه بۆم باس بكه

37

۱۰

ئېمە ھەموومان لە ترسى شكان
دلمان لە ژير قەفەزەى سنگماندا ھەشارداوھ

۱۱

ئەچم ئەخەوم،
خۆم ئەزانم، يان خەون بە غەرىبىيەوھ ئەبينم
چنگ لەسەر شان دوام ئەكەوئیت،
يان خەون بە تەنبايىيەوھ،
مەنزل، مەنزل دواى ئەكەوم

دوور له گلكوكهه دايكمهوه، خهيات

مايسى ۲۰۰۹

كولن

ئهو سپيده رهنگ په پيوه،

دايكم وهك پيره دارىكى ميهه بان

به سهر مهينه تيبه كاني خويدا بهر بووه وه،

ئهوهم له خوړ رانه بينى

سبه ينى نه چي ته سهر كار،

يان هيچ نه بيت قرديله يه كى رهش

بدات له يه خه ي چاكه ته رهنگ زيويه كه ي،

که مهستیش هیئندهی چنگیکم ئەهیلایتهوه،
وا ئەزانم، شەقامیش خۆی لوول ئەکات،
کۆلان بە کۆلان لەگەڵما ئەگەرپیت و
گۆرانییەکی کزەلە و پەشوکا و ئەچرپیت
ئاسمانیش خزمایەتی نە و پەهیلە ناکات و
پێگەیی بروسکەش نادات ببیتەوه بە دراوسی
ئەفسوس، شتاقیان نابینم و
هەموو خەیاڵە تەرەکانم
سترانیکی، لێو شەقار، شەقارن
لە سارایەکی کاکێ بە کاکیدا

لەوہ بئى ئاگا نيم
هەتا قامى قيامەت، سەر بەرەو ژوور گاليسكە يەك داژۆم و
لە بانى سەرەوہ، بەر لەخلبوونەوہى ئەو
تل ئەبمەوہ دامين
خوداوەند هيچى بۆ نەماوەتەوہ،
گەپى ئەو شيعرە پالتۆزلانەم پى ئەكات
ئەو پالتۆيانەى ھەزار و يەك گيرفانيان ھەيە،
ھەزار و يەك شىتى قسە خویش و
ھەزار و يەك سەرخوشى پۆح سووك و
ھەزار و يەك قەيرە كچى شەلال، بە ئاھى وشك و
ھەزار و يەك بيوەژنى وشك، بە ھەسرەتى تەپ و
ھەزار و يەك دلۆپە فرميسكى ترساويان ، تيا جى بووہتەوہ

خوداوهند هيچى دى شك نابات،
به ساويلكه يىيى خۆم تاوانبارم ئەكات
لهو دلسافيهه م ئەپچيتهوه
كه بروام به بى ئەقلىي گويدريژ و
سپله يىيى پشيله و
پيروزيى په ره سيلكه نييه
من هه ر وا بووم،
به مندالييش ئالودهى ئەو گه مانه بووم
كه هاورپيكانم به په ريزياندا نه ئەچوون
به هه رزه ييش، بهو كچانه م ئەوت خۆشم ئەوين
كه كوراني گه رهك،
شه و نه بوو پييانه وه شه يتاني نه بن

چەند جوانە ھەمیشە لە ئاوازێك بخوینیت
دراوسێكان تەقەى سەریان بێت،
لەسەر پەژرەى ھەشتەمى مۆسیقاوہ بژەنیت و
سێشەممان سەر بتاشیت و
چوارشەممان نەچیتە سەر "شەخس" و
پوژى ھەینی بچیتە قوتابخانە و
بە شەوان نینۆك بکەیت و
جەژنى "پەمەزان" چوار پوژ و
"قوربان" یش بکەیتە سى پوژ
گەورەیییە، لە ھەوسەلەى ئەو کرمە بچووکە رابمىنیت
بە کاوہخۆ، شەپىكى نابەرaber لەگەل خاك ئەکات،
لەو مراوییە ورد بیتەوہ بە بالى خویناوییەوہ

بېچووهكانى له سېرهى راوچى قوتار ئەكات و
له بانيزهى ئەوانهوه،
كرانهوى شكوفه و
ههلوهرينى پهپه ژاكاوهكانى خوت بخوينيتهوه

ئەوى پوژى،
دايكم لهسەر چهرياي قاچ شكاوى سيپهريكى خهست،
سيپهريكى عهبووس،
سيپهري "مردن"، لىي پاكشا و
كهچى بو بهيانيى
خور، وهك نهباى ديبيت نهبوران
هەر له پوژههلاتهوه له خه وههستا،

پووبار ھەر سەربەرەو خوار ھاژەى ئەھات و
باران بە پىتمى جارانى ئەبارى،
ئىتر گومانم لەوہ نہما،
ئىمہ ھەموومان پەنگىكى مردووين،
لە كەفالىكى فەرامۆشكراودا،
ئىمہ ھەموومان سەرقالى پاونانى سىبەرى خۆمانىن،
لە نيوەپۆيەكى گەرمى پىر غەفلەتدا؛
ئىمہ ھەموومان گەمەى شكاوى دەستى مندالىكىن
كە چىدى كەلكى ئەوہمان نہماوہ
خۆيمان پىوہ خەرىك بكات،
گەمەيەكى توورداوين،
گەمەيەكى تۆز لىنىشتوو

تەمىك لە رەنگى خۇم، خۇمىك لە رەنگى تەم

ئۆكتۇبەر ۋ نۆفەمبەر ۲۰۱۰

كۆلن

تۆنەبى لېرە بى،

ئېرە، ئەبى تۆى لى بى.

بۆنەۋەى لە ئاۋەدانى بچى

ئەۋساتەى ھەموو خۇم نووسىيەۋە

شەۋزەنگ چراكانى خۇى،

لەسەر تاقەكانى ژوورەكەم پى ئەكا و

ئېتر ئەزانم سېدەى خۇكوشتنە

بۆنى خويىن له بۆنى شەراب خۆشتره
بۆنى سەرەنويك له عەترى يار خۆشتره،
كه دلى، شويىنى شك نهبا
به دەنگى بەرز تيا بگرى

وهره لام،

تۆ نالىم،

ئەو با بى،

ئەويك، كه به دزيهوه نه بى، ناويزم گازى كه م

با، پروات،

تو ئه ليم،

تويهك، به ئاشكرا ئه توانين رقمان له يهك بى

به پي په تي

به سهر ورده شوشه ي ئه و پوژگارانه دا رائه كه م

كه تى ناگه م چون له پشتمه وه هارپه يان كرد،

كه ئاورپيش ئه ده مه وه

خوم ئه بينم،

يهك پارچه مه و ج ئه ده مه وه له خوي نا

دوو شت زراوم ئه بهن

ئەۋەى، شىعر بە زۆرىش نەيەتە مالم؛
ئەۋەى، شىعر بە زۆرىش مالم چۆل نەكا

كەسىك ھەيە ھەمىشە غىرەى لى ئەكەم
كەسىكە،
سەخىفە ئەۋەندە نازدارە،
بە ئەنقەست خوشى ئەۋىم
بۆ ئەۋەى ھەمىشە دوۋدال بىم

پىش ئەۋەى ماچم كات
ھەموو گىرفانەكانى دالم ئەپشكنى

گومانى چىم لى ئەكەى،
لە مەمكەكانى تۆ پروتترم

وا بېر ئەكەمەوه،
له خودا بپارېمەوه، دۆزخم پى ببهخشى،
بېكەمه باخى وەنەوشه؛
بزانم ئەهلى ئيمان چى ئەلېن

بېرى كەس نەكەم و
كەس بېرم نەكات
ئەمەيه كۆتايى شەرە گەرمەكانى ژيان؛
ئەمەيه سەرەتاي دۆرانە ناشرينەكان

نېوانى دېرەكانم ئەگەپېي
بو ئەدرېسى كۆنەخەمېكى خۆت
ئەي من كوي؟

ئەچمەوہ سەر سېلەى
يەكەم كۆلانى مندالېيم
لە دايكم زياتر، كەسكى لى نەماوہ

لە دەرگا بدە و برۆ،
كە كردمەوہ.
بە بۆنى جىپەنجەكانتا ئەتئاسمەوہ

كە پايز دى، زەرد ئەچمەوہ لە شەرمى.
كەوتنە خوارەوہى گەلاكان،
فرياي چەند پرسە بكەوم؟
دلى چەند درەخت بەمەوہ؟

خوين، ھەموو حيكايەتە ناخۆشەكانم بېردىننيتەوہ
ئەو حيكايەتانەى دەرفەت نادەن
لە رەنگى سورد،
بېر لە كەوتنە خوارەوہى كۆرپەيەك بكەمەوہ

له پهحمى دايكى

مندالى،

شقاو به شقاو شوين پيم هلتهگرى و

پيريش،

كونجيكم پى ته به خشى بو بيره و هرييه كانم

لهم نيوانه دا

منداليكى بى پا و

پيريكى كهفته كار ماوم

تهقه له سييه ره كه م ته كه م و

زريكه له خوم هلتهستى

به شهو،

هەتا سەر لیواری گۆرەكەم ئەرۆم،
بە پۆژ،
ئەچمەو بەخچەى گشتى و
پەپوولەيەك دەستم ئەگرى و
هەتا بەردەرگای ژيان ناوەستينەو

كارەساتە، چال بۆ خەيالەكانم هەلكەنم،
بۆ ئەوێ ئەوان
نەمخەنە خەرەندىكەو

لە دەمى بېرەكەو،
بەسمە هیندەى ئاسمان ببينم
بپروا ناكەم لەو زياترى سامال بى

خۆلەميش، خوینی مەيبوی پشكۆكانە و

به ديار "ئەو" یشەوہ..
ئیسک و پروسکی پزیوی من

خۆشم ویست و
نەیتەزانی، کە ی ئەبمە پاییز،
خۆشی ویستم و
ئاگام لی نەبوو، کە ی سەوز دائەگەری
کەواتە ھەردوو کمان، شیت و ویت

بەم تاریکییە،
گزیگ داگیری کردووم، گزیگ
بەم خۆرەتاو،
تەم لە رووخسارم ئالاو، تەم

بەسەر نەرمەگىيە عىشقا، رەوتىك

پايزى ۲۰۱۰
كۆلن

درەنگە،

ئەبوايە پىشتىر بەشەپ بىين

تا پرژەى ماچ،

زوتىر وشكەسالىي خوينمان تەپكاتەو

دوا بکەو، يان ھەر مەيە،

گرنگ ئەوہيە، بە پرويکى خوشەو

من ھەر ليىرەم

ھەموو ئەو نەھاتنەشت جوانن

كە ئەمكەنە داھۆلۈك لە چاۋەرپوانىي
كىلگەيەكى رەنگ پەريو و
بىدەنگىيەكى پۈسەدا

خۆت بشارەو،
بۆ ئەوئەي ھەمىشە دلى پىرسيارىك
بەخوورپەو لى بدات
بۆ ديار نيت؟

چ پىويستم بەوئەيە گويم لە دەنگت بىت،
رەشەباي گومان،
لە ئەزەلەو كاسى كردووم،
يەقىنى عىشقت، لەمپوۋو
كردوومى بە باخى ھەنگوين

ژنىك بە مەستى گورانى بلىت،

مردن، يەك سەدەي رەبەق خۆي دوا ئەخات
منىك بە مەستى گۆرانىي بلىم،
يەك سەدەي تەواو، زيان فەرامۆش ئەكەم

شاعير،
كۆيلەيەكى چەند زەليل و
چ عابىدىكى ملكەچى
ناو پەرسىگاكانى عىشقە

ئەچمە مەملەكەتى
ھەرزالى بو خەونەكانى عىشق چى ئەكەم
ھەر خۆم و ئەو بين،

ئىتر رەۋە كۈللەى غىرە،
نادات بەسەر دەغلى دىلما

لە فرمىسكى ژنە عاشقەكاندا
شتىك ئەدرە وشىتەۋە
لە ياقووت جوانتر،
شتىكىش ونە،
كەس نازانىت چىيە، كەس

پىاۋى عاشق، تاكە پىاۋە

که ئەگری، سەر ناکات بە ژیر لمی شهودا

له كشانى ئەستېرهیه كدا

خوینی ورشەیهك پەرش ئەبیت،

له گریانى ژنیكى دلتەنگ و تەنیادا

ئاسمانیك بەر ئەبیتەوه

هیچ شتیکیش نەمینیت،

ئەو ئاسمانە زەبەلاحە راگریت

عیشق پەنجەتووتەى خوئی ئەخاتە ژیر

بەریونەوهی دلیك له نهۆمی یهكەمی عیشقهوه

پرزەى خوینی،

ئەیدات له دوا نهۆمی داڕووخاوی تەمەن

تەۋنى مردن

نۆۋمبەر و دىسىمبەرى ۲۰۰۹

ئەلمانىيا-كۆلن

لەئەزلەۋە، خەبەرم لە شەپى مردن ھەبوايە
بە گەمەى ژيان قايل نە ئەبووم

بەر لەۋەى دەنگم بگاتە ئەو بەر
رەنگە، مردن قەرزەكەى خۆى داوا بکاتەۋە،
دەيسا من چىم کرد؟

تەنيا شتېك كە مردنم بىر بەرئتەۋە و
مەرگم چەند سەدەيەك دوا بخت، عيشقە

مردن له مسهروهه بیټ،

من لهو سهروهه بوئی دهرتهچم
مادام، نهو، بی واده دیټ
منیش نهونده خوومی لی نهشارمهوه،
هه تاکو نهژنووی شل نه بیټ

یه کهم خاوهن مالم میوان دهر بکه م
گهر بو م بکریت دهرگاشی لی ناکه مهوه،
مردن میوانیکی بی نه ده به

همیشه به درووه پی نه که نم
بو نه وهی مردن وا بزانیټ منه تم پی نییه و
ویلم کات

سویای مردن له پیشم و

دەرياي مردن لە دوامەو،
بۆ ئاسمان ھەلئەكشيم،
ئەچم بە ناخی ئەرزا
تا كەميك كات بكوژم

ئەو، مردن شەرم ناكات
لەبەر چاوی مندالان ئەمانرفينيت؟

دەستم بە پەلەكەى ھەوريشەو،
مردن لە كۆلم نابيتەو،
سەپريكەن چەند چا و برسپيه

مردن، راشمكيشيته راپەو،
دان بەدۆراندنى خۆمدا نانيم

كە مردن ديت، من مەستم و

دراوسىكان لهدووم ئەنئىرن
بانگ بەگوئى منالەكانياندا بدم

مادام تۆ ھاتىت،

تا ئەبەد، بە بۆنى خوشى تۆوھ
لەوبەر مالى مردنەوھ، زيان بزار ئەكەم

نازانم، مردن، بۆ وەك قوتابىيەكى تەممەل
بۆ ئافەرىنىك،

خۆى سەرقال كىردووھ بە ئىمەوھ؟

كە دواھەمىين پىياسەم لەگەل مردندا.

بە كەنارەكانى "وجود" دا كىرد

ئەوئندە بە گەرمىي لە شتەكان رائەمىنم

مردن بە ساردىيەوھ سەيرم كات

حهفتا مهتر چوارگوشه

تاب و ئهیلوولی ۲۰۰۹

کۆلن

بهیانیان لیروهه سواری میترو ئههم و
له قهرهبالغیدا شانم ئهسویت
ئههم ههفتا مهتر چوارگوشه ئهفسوناوییه،
سوپهرمارکیتهکانی، سهه ئهوهندهی بازاره گهرهکانی جیهان ئهبن
مهلهوانگهی وای تیدایه تا دل ههز بکات فراوان
مهیلی بینینی ئهسپه ژن و

كچانى تازه بالقبووش وهك پشكۆ بمگه شينئته وه
به شهقامه دريژه كانى ئەم حهفتا مەتر چوارگۆشه يه دا ئەسوور يمه وه و
تياياندا نا ئوميد نابم،
برسيم بيٽ، ئەو چيشته خانانەى ليڤه هەن
پۆشنترين پايتەختانى جيهان خەونى پيوه ئەبينن،
ژنه كه مەيلى سەير و سەفا بكات،
به فرکه يه ك ئەيگه يه نمە سەوزترين و بەرينترين سەيرانگا،
له گەل "زەنوڤر"ى كورما،
به كه يفى خۆمان ئەچينه قەشەنگترين ياريگا
ئەم حهفتا مەتر چوارگۆشه يه،
سنوورى به هيچ شوڤينكه وه نيهه و

له هه موو كيشوهره كانيشه وه نزيكه،
ديسكووى وا نايابى تيايه،
هه رزه كاران ناويشيان نه بيستووه
به لام من له ترسى ژنه كه م ناوئرم به په ريزياندا بچم،
له م هفتا مه تر چوارگوشه يه دا،
كه ي غه ريببى "جه مال غه مبار" بكه م،
ئاورده مه وه له لاي شانى راستمه وه
سه رقالى ره شكردنه وه ي چهنه لاپه رپه يه كى ترى مه نفايه،
هه ز به سه ردانى گوږى "عه لى نه چار" ي باوكم و
"حاجى ئاسكوول" ي دايكم و
"ئه نوهر و ئه كره م" ي "عه لى نه چار" بكه م
چاو بكه مه وه،
وهك بازنه يه كه له "نور" ي خودايى، ته وقيان كردووم

لەم حەفتا ملیۆن مەترەدا

شەوانە خۆم مەست ئەکەم و

هەر بە مەستییش،

هەموو فەنتازیا زەرد و سوورەکانی مندالیم

بە شانی ماندووی خۆم گواستوووتەو ئەم مەملەکەتە تازەییە،

هەرزەکاریم، وەک کەنارییەکی رەنگاوپرەنگ بەم ناویدا فرکەیی دیت

گشت هاوڕێکانم وەک میروولە بە دواي خۆمدا بەلکێشی ئێرە کردوو و

هەموو باخچە و کتێبخانە گشتییەکانی دنیاام هیناوتە لای خۆم

سپێدان پیش خۆرکەوتن، گولەکان ئاو ئەدەم و

بەردەرگا ئاورشێن ئەکەم،

عەسرانییش، بە فینکی ئەچمە سینەما

لەم حەفتا مەترەدا

رۆژی حەفتا جار لووتم ئەیدات لە بەردی ئەلحەدی تەنیایی و

حەفتا جار وەرسابوون پیستم کەول ئەکات،

حەفتا سەفەریش بە سواری کەشتیی کازیو

لە دوای گەوهەر و مەرجانی عیشق ئەکەم
لەم حەفتا ملیۆن مەترەدا
مەیلی خوین پشتنیش بکەم،
کەللەیی خۆم هەلنەگرم و
ئەچمە چۆلەوانییەك،
بەرامبەر خۆم ئەوەستم و
دەستپێژێك نوکتە ئەنیم بە مێژەلأکی سەرمەو
فوارەیی سووری پیکەنینێك بە ئاسمانا هەلنەچیت و
هەموو شتەکان پەنگی خویمان ئەگرنەو،
لەم حەفتا مەترە سەیرەدا
هیچ شتێك بۆتا، هەتا، پەنگی خووی ون ناکات،
هیچ شتێك

باخچه‌کانی وەرپرسی

شویاتی ۲۰۱۰

ئەلمانیا

که بیتاقه‌تی،

وهك جگهره ئەمنیت به لیوی خویه‌وه

کتیبخانه‌که‌م ئەگه‌پریم،

پاشان هیچ ناخوینمه‌وه، هیچ

به‌م ناوه‌خته زه‌نگ بو‌هاورپییه‌ك لی ئەده‌م

سور ئەزانم به‌م مه‌ستییه‌ لی‌م بی‌زاره

که‌چی ئەو دیره‌ شیعرا‌نه‌ی بو‌ئه‌خوینمه‌وه

که خۆشم که یفم پیاان نایهت و
به نیازم،
چه شنی شووشه ی به تال، تو یکلای گول به پوژه،
فرپیاان دهم

گویی له هازه ی پزانی "چالاک" نه گرم و
"مه حوی" به هه موو هه یبه تی خو یه وه
له ته نه شتمه وه دانیش تو وه،
که چی نه وه نده بی سیفه تم
کراسی نه م بیزار ییهم، ئوتو وه که ی ناشکی ت

له وپه ری سه رقایی خومدا
پزانی نه ستیره،
خو کوشتنی کچیکم بیردینیته وه
که پشکو ی یه که مین ماچ، کردی به سه هول

له جهنجاليى خۇمدا
چركه يەكم ئەويت، له گۇرستان هيمنتر،
ماچى غەمگينترين زنى تيا بكەم و
رانە چلەكيت

كه ويستت له داخى نه هاتنى يار خوت بكوژيت
بى دوو دلى، به چه پكى گولەوه
له جيژواندا مەجوولئ
مەرگى دلدار،
به په ونه قترين تابلويه
لهو ساتهيدا، كه چاوه كانى به سەر پييه كه وه ئەبلەق بوون

پوژيک ديت ئەوه نده په پوله ئەباريت

رپى چوونە لاي يارم نامينيت،
ئەو رۆژە، نە، ئەو گازندەم لى ئەكا و
نە، منيش نيگەرانى دام ئەگریت
هەردووكمان ئەزانين
عیشق ئەبیت جار جارئ پشوو بات

هەميشە خوداوەنديك و ئافرەتيكم خوش ئەويت
خوداوەند
لە ترسى عەزاب و
ئافرەتەكەش،
بە خاتر بەهيى بۆنخوشى ميهره بانبييهكەى

چالاک: مەبەست لە ھونەر مەندى نەمر "رەفيق چالاک" ە

چيتر به دزي خوداوندوه نامرم

ئۆكتوبەر و نۆفەمبەرى ۲۰۱۰

ئەو دەمەى، تەنيا بستىك
لەولا تریهى دلمهوه،
به پرويكي گرژهوه ئەيبينم و
ئەزانم چیدی،
مەحاله پروخسەتى ئاوردانەوهیەكى ترم بدا،
ئەو ساتە دژوارە، به تکاوه پىی ئەلیم
مردن، کەمىك ئەم ناوه چۆل کە،
هەنگاویك بچۆره دواوه.
ئەمەوی لەبەر هەتاوا ئەو ژنە ماچ کەم،

گهره کمه، که مردم،
تۆ له و به ره وه بوه ستیت،
فیری رامووسان و فیری مه رگی به و یقار بیت، له منه وه
ئه و ساته ی هه ر خوّم
به سه روقره خو له مئیشیکه یه وه ئه یببیم
په نگه له گه رمه ی شه پی مهینه تییه کاندایم،
سیره ی تفه نگم له حوزن گرتبی
به زاری پرگله ییه وه، پی ئه لیم
تۆ، که ی ته رک ی ئه م گه مه ی غه دره ئه که ی؟
نابینی، له شه پی مان و نه ماندا
تا نیوقه دم له خوینی عومری خو ما سوور ئه چیته وه؟
نابینی، شمشیرم به ته نها بالی خوّم ئه شکینیت؟
پاوهسته

بزانە تو تا ئىستا بينيوتە،
هيند شيرين، كەس بمرىت؟
بيستوتە كەس هەبىت،
پۆزانە لە سىبەرى رەنگپەريوى گۆرپىكا راکشابىت و
نيوچە وانيشى بۆنى رېحانە پەشەى ئەوينى لى هەستىت؟
توى گەرۆك، لە هيچ ديارىك
پاسەوانى وات بەرچاۋ كەوتووہ
بەردەوام، لەمدىو نا،
لەودىو شيشەكانى زىندانەوہ پرخەى بىت و
لە خەونيشدا ورتە ورت لەگەل ژيانا بكات؟
ئەچىت بە ئەقلىتا
بۆ دلدانەوہى تووتەلە سەگىكى بزر
شاعىرىكى وەرس، لەسەر چوارپەل بچىتە كۆلان و

به زمانی ئه،
ورد ورد گۆرانیی بلّیت و حیکایهت بگپّیتهوه؟!
به لاتهوه سهیر نییه، ئه ی مردن
بابایهك مابیت
زستاناواده، من وام
چیتر به که لکی خوّم نایه م و
چیتر ئاره زووی ئه وه ناکه م به دزیی خوداوهنده وه بمرم
ئیتر ئه وه منم و
په رته وازه بوونکی عهنتیکه،
منم و سه راسیمه یی
ئه وه منم، لیم مه گره هه رچیم وت و
چوّنیشم ئه بینیت، ئازاد به،

من لېږهوه شوږ ټه بمه وه،
له م مهمله كه ته ته ريكه وه
لېږهوه كه چولترين ري و

خاموشتري هوار و

ساكارترين ټاده ميزادى ليه،

لېږهوه، كه ته نها رووباره هيوړه كان رپيان تى ټه كه وټ

كه ټاسمان به رده وام له نيو پيخه فى سامالا

به كراسيكي ته نكي شينه وه خه وتووه و

خه ونى سپى، به قسه خوشه وه ټه بينيت،

هر لېږه ټه مبنيت، به ديار دالغه سهيره كانه وه

دوور مهړو، وام له مبه ر

له ژير سايه شوږه بييه كه نه فته كانى تودا

ساده تر، له عاشق بونى كچيكي هه رزه كار،

كراوتەر، له دلى زارويهك له يهكهم شهوى جهژنا،
غهبارترم له ريوخسارى شورپه ژنيكى نازيز مرده
هيمنتريش له پيكدادانى بالى پهروانه
دلنيام ئەمناسيتهوه،
دلنيام ماندوو نابى به دهستمهوه،
من، بهس گوى له پارانهوهكانى خوم ناگرم و
حساب بو فرميسك و دارزانى گلينهكانى خوم ناكهم،
بهر نهفرهتى ونبوون و پهرووتى خوم كهوتووم،
بهر نهفرهتى ساكارى خوم و
دلپهقىي ئەوان
دلپهقىي و بى مروهتتى ئەوان

به چرای دروئه که وه دیده نيم که

کانوونی یه که می ۲۰۱۰

کۆلن

به سروهی جوانترین درۆی خۆت،
گه مارۆم بده، ئەهی ئیجساسی نه گریسم،
بو ئەوهی له هەر چوارلاوه گولان بینه وه دیده نيم
موحتاجی ههتاوی رهونهقدارین درۆی تۆم
تا وهك تافگه،
سپی، سپی، چریسکه م بی و
چه شنی لاولاو،
سهوز سهوز، سهرقالی پهلهاویشتن بم؛
پیم بلی و نییه،

پیم بلی، ئەوەی تو ئەیبینی، خەونی بزركاوی سەرخۆشیکە،
ئەوەی ئەیبیستی،
تەنھا زرنگانەووەی بی مانای گۆییهکانته لە شەقامیکی چۆل و هوڵدا؛
بەرەهەییوانی دلم،
بە ئینجانەکانی کامەرانیی برازینەووە و
هەلمخەلەتینە بە لیمۆی مزری درۆیهکی مەکرباز
پیم بلی، ئەو هیشتا لیرەیه،
هیشتا لیوی بەسەر زامی وەر سببۆنەکانی تۆووە سڤ بوووە
پیم بلی تو زۆر گەمزەیت و
کەناری بیپرستی خەونەکانت
بستی لە هیلانەیی رووتەلەیی سەرت دوور ناکەوێتەووە
بە درۆیهکی سادەش بی، بە منی خۆشباوەر بلی

که نیوهی گیانم زیاتری، لهسه ر ئاگردانی وههمه
دهنا زوری ماوه کریستالی شکوی ئومیدم وردوخاش بی
بمخهره بهر ریژنهی دروی خوش
با، تهپ تهپ بلیسهه بهرز بیتهوه، ئهی ئیحساس
ئهگهر من کهسیکی بهههشتیی بوومایه
ئهوهنده پیشبینیی تاریک و ختورهی خراپ
وهک میرووله لهشاری دلمهوه ریچکهیان نهئهبهست،
ئهگهر من، فریشته نویژی لهسه ر داوینم بگردایه
چ ترسم له دلهپاویکی و
خویندنهوهی لاپهه چرچ و لۆچهکانی سبهی ئهبوو

خۆت بكوژە و
من بىنەرەو سەر ھىلە ساكارەكانى ژيان،
خۆت بكوژە و
قەناعەت بە من بەينە...
ئەوھى بە چاوى تۆ ئەيبىنم
چ نىيە، لە تارمايى پىربوونى خۆم زياتر
گەرەكم نىيە لە سىندوووقە پىر نارنجۆكەكانى سبەى نىكىم خەيتەوھ و
ئەو ھاوارە پەژموردانە ،
نامەوى لە ئىستاوھ چاوبكەم،

كە سبەى لە دەمى تەپى زامىكمەوه بەرز ئەبنەوه
ئەى ئىحساس،
تۆيت بكووژى رهوه جوانووى ناو پاوانهكانى ئاسودهييم،
لیم تەوهللا به،
دەنا به سهوزى هەلئەپرووكیم،
به وشكى، خوینم چۆراوگه ئەبهستى،
به پۆژى نيوهپۆ، دەست ئەگيرم بو چرا

رژانیک، ساکار وەك كانی

تەمبوز و ئابى ۲۰۱۱

كۆلن

هېچ شتېكم قىوول مەكەن،

بەخشندەيى نەبېت، بەخشندەيى

كۆكردنەوہى خوینى پەرەسېلكەيەكى پېكراو

بەر لەوہى بەربېتەوہ سەر زەوى،

مېەرەبانىيە، مېەرەبانى

زۆر نالېم،

دۇنيام، كەسېك خەو بە بېدەنگىيەوہ ئەبىنېت

ژنيك، له گهرمى شيعرنوسيندايه،
وااو، چ سرويهك هلى كرد

بو ئه وهى ئه قينم، لاي ئه و رهنكى نه بزركيت
گهلور، گهلور، خوينى گوليكم كرده كاسه وه

رهق رهقم وهك بهرد،
له چاوتروكانيكيشدا،
له پيخهفى ژنيكا، ئه بيم به هلم،
منى پياو

كه سه رگهرمى رافه كردنى خوم بووم
ئه وه سوور بزانه مه به ستم توپه،

که به تاسو قهوه قسه ت کرد
هه رچی بلیت، دنیا م باسی من نه که بیت

سه برم لی بکه
با فریا که وم هه موو خو م بیمه لات،
هه موو خو م
به دهر له نیگه رانییه کانم

پیری، هه لکشانی لاولا وه کانی بیرچونه وه یه
به دیواری کولانه قه مووره کانی مردنا

هیچ کهس هینده ی من و خودا وه ند دلی یه کیان نه ره نجان دو وه

که تیا ږاکشام،
گرنګ ئه‌وه‌یه نایبینم، ئه‌و دارمه‌یته

که مردن وهک بلوور ئه‌مکیشی به شوسته‌یه‌کی چولا،
خوکوشتنیک قهرزار ئه‌بم

له چایخانه‌یه‌کدا،
به‌دهم فرکردنی خه‌یالیکې خه‌سته‌وه،
به کاوه‌خو، زیان ئه‌کیشم

بیرکردنه‌وه، بیرکردنه‌وه، بیرکردنه‌وه،
تهخت و تاراجی به‌خته‌وه‌ریمی برد به ئاسمانا

بلاوم که‌نه‌وه وهک ئاردی ناو دږک،
ئاخر، من چیم له خرکردنه‌وه‌ی خوځم سه‌وز کرد؟

جېھېشتن،
واته گورجکردنه وهی ههنگاو
بو سهره تاي مالتاوايیکردنیکي تر

خهون،
خهريکه، کهوشه نه کانی حه قيقه تم لی ئەکا به به سته له ک
گریکویرهم و
به دوو قسه ی خویشیش ئەکریمه وه

باری که شتییه که م.
شووشه تهنکه کانی خه یاله
ئەبی چەندیان به ساغی بگه یه نمه که نار؟

من خەون دامئەكېر سېئىت

ئەيلوول و تشرىنى يەكەمى ۲۰۱۱
كۆلن

۱

كە ئەچمە سەيرى گولانىش،
خەون، بە موورووى داگىرساوى چاوانى خۆيەو
رېگەم بو تريفەرېژ ئەكات و
ھەر ئەويش پېم ئەلئىت كام باخچە ميوان رائەگرئىت
بەرلەوھى، بە شەراب وشكەسالى پەرداخىك ئال بكەمەو
ھەر خەونە، پەنجە ئەخاتە سەر ساتەكانى مەستبوونم و
پېشبينى ھەلكردى رەشەباى ورپنەكانىشم ئەكات،
خەون، وەك زەنگى كلئىساىەكى نزيك وە ئاگام دئىئىت و

بیم ئەلئیت، کە ی و لە کوی

ژنیکی مەنگ،

بە دیار چرای ڕووخۆشی ژوانیکەوێ چاوەرپیمە و

کە ی، تارمایی ناس و ئەجناسیش لە هیچ دیاریک نابینم

من پەشیمان نیم لە ئالوودەبوونم

بە شەرابی کۆنەسالی خەونەکانمەو،

خۆم، لە یەکەم چرکەساتی گەشەوێ پشکۆکانی بیرکردنەوێو

هەموو گۆزە ی نەینییەکانم بە پری،

لە ژیرخانی ئەودا جیھێشت،

تکایە ئەو هەلەییە مەکە داوای بێداریوونەوێم لی بکەیت

لێرە،

نه، دلپرەنجاندن و
نه، پيكرپژانندن و
نه، مهرگي موفاجات ههيه
من لهه دهقهره تهرپوربهدا،
سهرمهستي راوه باراني خهونم،
چيم داوه له پياسهي ئهه كهناره وشك و برنگانهي
ههچ ههتاويك، له دلوهه له سهريان پاناكشيت
بهقهدهر خوداوهند سهرقالم،
ئهه، سهرگهرمي تهماشاكردني

شەرى مەخلوقە دزىۋەكانى و
منىش ئاودانى گۈلە جەھەنەمىيەكانى بەھەشت
ھىندەى خوداۋەند، ھەم دلشاد و ھەم دلشكاو
ئەو، كامەرانه بەۋەى
رۆژىك، ھەموو رۆلە نالەبار و نوورانىيەكانىشى،
لە حزورىا سەف ئەبەستن،
من شادمان بەۋەى تابوورىك خەونى زىتەلە
تەنبايىيان قەرەبالغ كردووم
ئەو، غەمبارە بە لاسارىيەكانى بنىادەم و
منىش مات و سەركزى
بەتالبوونەۋەى خەونىكى تازە پىرەوكەم

بە دوو باسكى ئاۋەلاۋە،
 ئاۋەلا، ۋەك پەنچەرەكانى خۇشەۋىستىيى،
 خەۋنە پەرتەۋازەكان كۆنەكەمەۋە و
 بە نەغمەي سەرزەنشيشەۋە ئەلئيم:
 ئەي خويىنرئىش،
 چ نەبئت، ۋچانىك
 خويىن، رەنگى پەرداخ و
 خويىن، تامى شەرابىشى گۆرى

خوین، رووخساری خەون و
خوین، شەربەتی خەیالی شلوی کرد
ئەهی خویندەر، پی ناچیت
تۆ، بۆ جاریکیش لە پال دار هەناری خەونیکی بۆنخووشا
چاکەتی خۆلەمیشیی سێبەرکی پۆشناخت دابی بە شانئا
بۆیە هەمیشە ناوی شمشیرت زیاتر لە زکری خوداوەند لەسەرزارە
لە جیی گمە، گمی سترانیش،
لەبەر خۆتەوہ ریتەکانی مردن ریز ئەکەیت و

نۆتەكانى داېران ئەژەنىت،
ئەى خوينپېژ، سەر و ژېرى بىابانى زاكېرەت تەى كەيت
دۇنيام جى ماچى خوت لەسەر لىوى ئافرەتېك نابىنىتەوہ و
چرپەى ژنىك لە هېچ كەلەبەرىكى وجوتدا نابىستىت،
دەنا چ گرىبەستىكت لەگەل خويندا مۇر نەئەكرە و
رېت نەئەدا ،
ئەستېران، بە قەتارە سەرى نائومىدى لە ئاسمانەكەت هەلگرن
ئەى خوينپېژ،
پر بە دەنووكى پاسارىبەك لە هەنگوینى خەونەكانى مەستى و
خەونى سەفەرە هېورەكانى عېشق و دەريا، بخورەوہ
لە رۇحتا وەرزى پشكوتنى پەپوولە دەست پى ئەكات
لە چاوتتا، وادەى بالگرتنى نەورەس
ئەى خوينپېژ

ئەستىلەپ رۈۈنەكانى تەنپايى

كانوونى يەكەمى ۲۰۱۱
ئەلمانىيا- كۆلن

بە تەنپا لەو دەرىيايە ئەپەرمەۋە
كە كەشتىيەكانى ئىۋەى
بە ھەموو سەرنشېنەكانەۋە تىيا سەرنگووم بوون

تەنپا بآلم و
لە پىشتى ھەۋرەكانىشەۋە دەنگى فرېنى خۇم دېتە گوى

تاك و تەنپايە، خوداۋەند
ئەى ئىمەى سەرگەردان چىي ئەۋىن؟

خوداوهند تهنیا یی لی داگیرکردین،
وای زانی بی ئاگاین له کوئی لیی شار دووینه وه

خوداوهند بو تهنیا جیت هیشتم؟

مهسیح وای وت،

خوداوهند تهنیا جیم بیله.

من وا ئەلیم

سهفهریک به تهنیا، سهفهریک له گهل ئه،

یهکه میان به تامی گیلان و

شهریه تی گیلان، دووه میان

دهستم له هه موو شتیک شوشتووه و

له دوا کونسیرتی تهنیا ییدا.

له كورسى پيشى پيشه وه
بئدهنگرين گوراني غه مگين، په ر و بالم ئەكات

ئەوهى حەرەمى تەنبايم بشكېنيت
هيج نويزيكي قبول نيه

دلېك باس له ميواندوستى تەنبايى ئەكات
تەنبايه كيش ههيه، له دلە زياتر، سه بوورى به كهس نايەت

وهك ريشولەيهكى دلتهنگ
به سه ر دارتېلى چاوه روانيه وه تەنيا جيم هيشتيت
بوئەوهى به تاعوونى خوشه ويستى دات نه رژنم

ئۆتۆمبېلىك بە لاتانا تى ئەپەرىت،
تەنپايى، ۋەك دووكەلىكى سېپى لى بەرز ئەبېتەۋە،
منى تىام، من،
بە دەماخىكى بەرزەۋە

خۆر و زەۋى،
كاميان بە دەۋرى كامياندا بخولىنەۋە، كېشە نىپە،
گرنگ ئەۋەپە، كى لە دالغە لېدانى تەنپايى سەر دەر ئەكات

لە گەرمەى سەرقالىيما
لە كارىلەپەكى دايك مردوۋ تەنپاتر، غەم ئەمباتەۋە

سەعاتەكەم، ھەموو پۇژىك

له كاترميڭ سفرى تەنياييدا بە ئاگام دىننيت و
خوى ئەخەويت

له باشوورى تەنيايىيەو،
بو باكوورى بىزارى،
ئەو ھيلى شەمەندەفەرە بە كەيفى خوى پاكشاوہ

ئەترسم تەنيايى وەك گىژەلووكة ھەلكات و
ھەموومان بكاتەوہ بە يەك

ئىوارەيەك، قول لە قولى تەنياييدا
بە دەم جگەرە كىشانەوہ.
ھەست بە تریەى دلى مردن نەكەيت

پیت ناکریت بونی هه ناسه کانی یار بناسیته وه

رادیوی سهر قه راغی ئەو حه وزه

جار جار به دوو کهرتبوونی رۆحی که مانیک و

تاو تاویش به کورتهی هه واله کان ته شقی ته نیایی ئەشکینی

وهک روهو خوشترین ته نیا

ناوم ئەچیته کتیبی "گینس" وه

بهو تاقی ئاسمانه وه،

په ره سیلکه بهک، ته نیایی کۆلاره ی ئەو منداله شلوی ئەکات

كە پیماندا باران ھەموومان وەك يەك تەپ بکات و
ھەتاو وەك يەك پۆشتەمان كاتەوہ.
ئیتەر تەنیايى ئەبیتە بلقى سەر ئاو

تەنیايىم، لە تاوس رەنگینتر خوی گۆرپوہ

ھەموو شتیک ئاوسە بە تەنیايى،
تەنیايىش دووگیانە بە ھەموو شت

ئەوہى دوا مستە خۆل ئەپریت بە سەرمانا و
تەنیايىمان جى ناھیلئیت،
تەنیايىیە. تەنیايى

زۆر مندالانە

كانوونى دووهم و شوباتى ۲۰۱۲
كۆلن

۱

وھكو دھفتھرى ماتماتيك

بھ خواروخچى لىت ئھنوسم،
ئھگھر ھىندھ فھراموشم كھيت

بھ قھدھر پىلاوھ تازھكانم خوشم ئھوييت

لھ يھكھم بھيانىي جھژن زووتر وھئاگا دىم
بو ئھوھى زياتر بىرت لى بكھمھوھ

وہك جو وجہ لہكہم، كه مردیت
ہەر به جلہوہ ئەتنیژم

حەز لە كچە دراوسێكەمان ئەكەم و
پێی ئەلێم،
كەرەگیان لای كەس قسە مەكە

دەست ئەنێم بە جەرپەسی دەرگاكتانا و هەلێم،.
كه بزانی بە پشكۆی هیچ خەونێكی خۆت نامتەزینیت

لە دوورەوہ جانتاكەم فری ئەدەم و
نامەیهكم لە سەرە بوۆ توۆ

شەو ئەینوسم

تۆ، زۆپای حەكایەتم بۆ هەلئەكەیت و

منی قسە زلیش

بە دەم خو گەرم كردنەووه ئەلیم:

مندالیم لە پیریم خلائووتر بووه

بنیشتیکی سەهم ئەدەمه دەنكەكەم

ئیارە كە ئەپۆمەوه،

پارەكەم نوقسانە، وای

بە دزییەوه جگەرە ئەكیشم و

لە ئاودەستی مزگەوتەكان ئەنوسم، ئاخ كچەكە

ئاو بۆ میوانەكان ئەگێرم،

له تاو تو، بياوه كان ئه پهرينم

به قرچهي نيوهرؤ، شاره زرده واله ئه وروژينم،
زرده والهي ئارامبه خشي خوشه ويستيت

۲

له قورپاوه كه ئه دم، تاكيك جزمه م جي ئه مينيت و
پر به كؤلانيش گورانيي "چهند شيرينه لام"، ئه ليم

دهغيله يه كي بچكؤله دروست ئه كه م،
ناشه ئالم تا ئه بهد پر بيت له هيچ

به دارلاستيكيكه وه

له مه جلیسی پیاواندا، گلۆپی "سولح" هه لئه کهم

جووتیک پیلای تا که و تاک؛

یه کیکیان، بزماره دریزه کانی جهنگ و

ئهوی تریان

ئه مباته وه سهر شهوه رۆشنه کانی بهرات

ئه چمه سینه ما، فلیمیکی روت، روت، خوش، خوش

که بۆم گیرانه وه پری ئه کهم له شه ره تهقه

به دیار فرینه کانی "میکی ماوس" هوه،

بی ناگا، په لکه رزیوه کانی سیاست له تهنیستم بهر ئه بنه وه

به سواری پاسکیلیکی کریوه،

"ئیستا" ئه کهم به ژیره وه

ئەھەر زامەنى خوينىك

نيسان و مايسى ۲۰۱۱

دەستم لەسەر دلمە
ھاكا، ئافرەتى بېوھژن كەوت و
دايكىك تاريك داھات

چىرپۆكىك ئەگىر مەوہ
نە سەرەتاي ھەيە، نە كۆتايى
چىرپۆكىك، دەربارەى سەرەتا و كۆتايىيى ئازارەكان

دلم ھەر لاي رەنگى رەشە
دلم بەو رەنگە ئەكرىتەوہ
كە لە وەتەنى ھەيە حساب بۆ شعورى ناكەين

ژنانە، باسى خۆيم بۆ ئەكات، ئەو
پياوانە گوڭى لى ئەگرم، منى قرخن

پستەيەك ئەلېم، زۆر سادە:
عېشق و پەراگەندەيى،
عېشق و مردن، لە يەك دەرگاۋە هامشۇ ئەكەن

دەروويەك ئەدۆزمەۋە،
ھاتوچۇ كەسى بە سەرۋە نەبووبى
دەروويەك، پىك بچىتەۋە سەر يەكەم دەروازەى دۆزەخ

شونڭىڭ بۇ ژوان ھەلئەبژىرم، لىي نوسرابى
مىزكردن لىردا پىشەى ھەيوانە

لەوھتەى بىرمە ،

پەى دەرىپەى دۇراندنەكانت لى ئەبەمەو، ئازىزم

كە ماچم كرد

بۇ سبەينى لە لای ئىنجانەى ەترەكانەو ھاوهرپى ئەكەم

كە پۇژىك نەكرا بىبىنم

لەو ھەموو ھەشاماتەىا،

پال ئەدەم بە تەنىاتىرىن سىبەرى غەمگىنەو

زۆر لەو بەختە وەرترم

چونكە، يەكبينە من چاوەرپى ئەكەم

دوكانىك لە سىلەى ناموورادىيا دائەنىم،

پىكەنىن، بە جوملە ھەراج و

فرمىسك، بە دانە ئەفروشم

ژيان قولى بريم، پىي وتم:

تۆ وەرە، ئەتەم بۆ سەيران

زەنگىكم بۆ بەھەشت لى دا
ئىبلىس ۋە لامى دامە ۋە

سالى، ۳۶۵ جار،
شەۋ، زنجىرى پانتۇلەكەي ئەكاتە ۋە
پوژ ئەكووژىنىتە ۋە
كەچى ساردى ناكە ۋىتە بەينيان

لە ۋ راستە شەقامە لە خۆمە ۋە سەرسم ئەدەم،
نەخوازە لا پردى سىرات؟

له ۱/۱ / ۱۱۱۱ دا له دايك بوومايه
حهزم ئەكرد له ۲/۲ / ۲۲۲۲ دا بمرم

خه می مائئاوایی ئەوانم نییه
گرنگ ئەوهیه

برینیکیان به ئەلقه پیزی دلمدا هه لئاسیوه

پهنگرپژم كه به رق،
ليورپژ به خوشهويستی،
بوئوهی سه له هیچ دهرنه كه م

هارم كرد،
وهك شووشه پهرش بووم
كه گسكيان دام،
خوميان له بير كرد، كۆم كه نه وه!

بە سادەيى

كۆلن ۲۰۱۲

رۇژ نىيە، سەرى بەر زمان بۇ پىلاۋەكانمان دانەنەۋىنن
ھەموومان

قۇچە نەبىت

ئابروومان، لەم مەملەكەتەدا
ۋەك پووش برنج، "با" ئەيبات

گۆره وييه كانمان، به تاييه تىي زستانان

هاورپىي تهنگانن

سهيرم له دلفراوانىي تهنه كهى خۆله كه مان دىت

سوپاس بۆ مەسىنە،

هەموو رۆژىك عەورەتەمان ئەبىنەت و بېدەنگىشە

دەرگاى حەمامەكە دانەخەين، قىامەت پروئەدات

كەواتە، بژى دەرگا

كەرى نانە وردەكە،

نەيدەھىشت مالمان پر بېت لە كەپو

پىنەى پىلاوھەكانمان وەك پالەوانىكى بە ئەزمون

لەگەل زستان لە شەپدا بوو

زۆر نزيك و خەمخۆر و نەپنى پارىزە

دەرپى

له چاوى "زهر ف"ى بناسن،
كه ميوهكان به ساغى تهگه نه وه مال

گيرفان، ژوورهكانى خوځى نه داينايه به كرى،
ئيوه بلين، چى پووى ئه دا، چى؟

مهگه ر جانتا خوځى بزانييت
دالدهى، چهند كيژولهى،
پاونراوى نهينيه كانمانى داوه

زيراب، ئهم گولئى سهبره ي له كوئى هيئاوه
له بوئى ئينسان بيزار نابييت؟

پېرست

۵	که ئەچمەو بەقەد خەمىكى نوى ئەبم، ھېندەى شادىيەكى دېرىن
۱۴	دووكەرتبون
۱۸	نېشتيمانىك، مات وەكو خۆم
۲۴	حېكمەتەكانى شەويك
۲۹	شەويكە شەبەنگ، شەويكە دەيجوور
۳۴	يانزە فرېن بە بالىك
۳۹	دوور لە گلگۆكەى دايكەو، خەيالآت
۴۶	تەمىك لە رەنگى خۆم، خۆمىك لە رەنگى تەم
۵۵	بەسەر نەرمەگىاي عېشقا، رەوتىك
۶۰	تەونى مردن
۶۴	حەفتا مەتر چوارگۆشە
۶۹	باخچەكانى وەرسى
۷۳	چېتر بە دزىي خوداوندەو نامرم
۷۹	بە چراى درۆيكەو ديدەنېم كە
۸۴	رژانىك، ساكار وەك كانى
۸۹	من خەون دامئەكېرسىننېت
۹۶	ئەستىلە پوونەكانى تەنبايى
۱۰۳	زۆر مندالانە
۱۰۸	لە ھەر زامەى خوئنىك
۱۱۵	بە سادى

